

Aida
Uğur Bozoklu

Tilki Kitap®

www.tilkikitap.com

tilki@matbumedya.com

0850 304 22 03

Yayıncı Sertifika No 28740

Genel Müdür: Emrah Çelik

Editör: İpek Kocaman

Sayfa Tasarım: Seda Taşçı

Kapak Tasarım: Kemal Taşçı

Kitappad
.com

Kitaplobi
.com

Kitapşeyleri
.com

1. Basım, İstanbul, Ocak 2026

ISBN: 978-625-8579-19-2

Tilki Kitap Matbaa / İstanbul

Matbaa Sertifika No: 48138

Eserin tüm telif hakları yazara aittir. Yazar, bu baskı için basım-satış-dağıtım-tanıtım haklarını Tilki Kitap'a devretmiştir. Yazar, eserin kapak dahil içeriğindeki tüm materyallerin (metin, görsel öge, tablo...) yasal ve fikri sorumluluğunu kabul etmiştir. Tilki Kitap'ın kurumsal görüşü olmayabilir.

AIDA

UĞUR BOZOKLU

YAZAR HAKKINDA

Uğur Bozoklu, 1963 yılında Ankara'da doğdu. Eğitim hayatının ardından İstanbul'a yerleşti. Özel bir şirketteki çalışma hayatını noktalayıp emekli olduktan sonra yazarlığa yöneldi. İlk kitabı Karmik Hayatlar'ın ardından ikinci kitabı Aida yayımlandı.

1. VATAN NERESİ?

Lacivert bulutlar rüzgârla sağa sola savrulurken Almeria'nın limanında sıradan bir gündü. Gelen gemiler yükünü boşaltmışken, yükünü almış olanlar son hazırlıklarını yapıyor, havanın durumunu gözlüyorlardı. Liman erkeklerin alanıydı; hanlar, barlar ve fahişe kadınlar gözü dönmüş denizcileri ağırlarken, kıyıda başı kapalı yüzü peçeli bir kadın hazırlanan bir gemiye çıkmaya çalışıyordu. Sıra sıra dizilmiş birçok gemi varken o, bu mütevazı yük gemisine binmeyi tercih etmişti ama ihtiyar gemici onu içeri almamakta kararlıydı. Fahişeleri gemiye almazlardı, zira bunun için limanda yeteri kadar han ve özel evler vardı.

“Gemide bir kadın istemiyoruz!” diye bağırdı adam elini sallayarak.

Kadın o zaman fark etti ki adamın üç parmağı yoktu. Bir fırtına gecesinde yelken bezini toplamak için sıkışan halatları açmaya çıkmıştı direğe. Bir anda çözülen halat, bumba ile gergi arasına sıkışan üç parmağın kopmasına sebep olmuştu. Kırk yılı denizlerde geçen bu ihtiyar, o günden sonra hep güvertede kalmıştı. Kaptanın adamıydı ve

yokluğunda her şeyle ilgilenirdi. Kadın, “Adamın üç parmağı yok ama geminin kaptanı sanki,” diye düşündü.

“Ama beni Rafael gönderdi, aşçıyım ben,” dedi.

Akşam oluyordu, yağmur şiddetini artırmaya başlamış, üstelik rüzgâr da güçlenmişti. Pechina’ya dönecek ya da handa kalacak parası yoktu. Bu yağmurda sokakta kalmaktan korktu.

“Uğursuzdur kadın gemide, hadi defol git!” dedi parmaksız adam.

“Ne olur bir kaptanla görüşsem... Dönemem ben şimdi.”

Adam güverte merdivenine iki adım attı ve havayı süpürüresine eliyle git işareti yaptı. Sesleri duymuş olacak ki küpeşteden sarkan koca şapkalı bir karaltı aşağı seslendi:

“Ne oluyor orada?”

“Bir kadın efendim. Aşçıyım, beni alın diyor. Merak etmeyin, yolluyorum ben.”

Adam kadına döndü; kadın zayıf, çelimsiz bir şeydi ve vücudu da garipti.

“Sen şöyle dön bakayım,” dedi kadına.

Kadın kendi etrafında döndü, sırtının sol tarafında bir kamburluk vardı.

“Yukarı gel,” dedi.

Kadın merdivenlere giderken hafif aksadığını gördü. Ağızını burnunu kapatan bir peçe vardı yüzünde, sadece gözleri ve alnı açıktı, konuşurken kafasını yerden kaldırmıyordu.

“Adın ne senin?”

“Benim adım Aida efendim. Beni Rafael gönderdi, aşçıyım ben.”

“Rafael kim? Tanıyamadım,” dedi kaptan.

“Han’ın barında tanışmışsınız dün gece. Savaroy’un kaptanı.”

“Ah tamam, hatırladım onu.”

“Aşçı bulamadım demişsiniz.”

“İyi de ben bir kadın kastetmemiştim.”

Angelik, kalyon tipi bir yük gemisiydi. Birkaç savaşa girmiş, sonra silahları sökülerek yük gemisi haline getirilmişti. Eskiden cephanelik olarak kullanılan gövde kısmına yük almıyor, sonra üzeri önce brandalarla ardından kapaklarla kapanıp güverte kullanılır hâle geliyordu. Yirmi personel çalışıyordu, bunların içinde aşçı da olmalıydı ama bulamamışlardı. Bu dönemde Akdeniz’de artan korsanlık yüzünden kimse gemilerde çalışmak istemiyordu. Korsanlar el koydukları gemilerin personelini bir filikaya doldurup denizin ortasında bırakıyorlardı ve şansları varsa birkaç kişi karaya çıkabiliyordu.

Kaptan hurafelere inanacak bir adam değildi; bir kadının gemiye uğursuzluk getirmesine sadece gülüp geçerdi. Ancak sorun, haftalarca gemide kalacak bu azgın adamların bir kadına neler yapabilecekleriydi. Kadın için birbirlerine girmesi de cabası. “Olmaz,” deyip gönderdi Aida’yı; o da ağlayarak gitti.

Kaptan herkesi güverteye topladı ve “Aşçımız yok, herkes sırayla yemek yapacak. Hazırlıklara da bir sonraki sırada olan yardım edecek. Eksik erzaklar için oturup liste yapın,” dedi.

Parmaksız adam kaptanın yanına çıktı. Bu adamlar hayatları boyunca yemek yapmamışlardı ve bunların yaptıkları yemekleri köpeğe versen yemezdi; her şey çöp olurdu. Hem ne gerektiğini bile bilmezler, eksik erzakla çıkarlardı yola.

“Sen anlar mısın peki yemekten, erzaktan?” diye sordu kaptan.

“Hayır efendim, hiç anlamam,” diye cevap verdi.

“Bu fırtına durduğu an yola çıkacağız,” dedi kaptan.

Yukarı aşağı yürüdü.

“Git Jose!” dedi. “Bul o kadını, getir o zaman.”

Jose çıktı aramaya, yağmura aldırmadan bağıyordu: “Kadın! Kadının!” Epey gitti, ara yollara girdi ama bulamadı. Tükendi ve dönmeye karar verdi. Yağmurdan kaçanlara “Bir kadın gördünüz mü, kambur?” diye soruyordu. Sonunda duvar dibine çökmüş yaşlı bir adam cevap verdi:

“Kadın mı bilmem ama şu kenardaki kayıklardan birinin içine giren oldu az önce.”

“Hangi kayık?”

“Şu kırmızı brandalı.”

Jose koşarak gitti ve brandayı kaldırdığında kadın oradaydı.

“Lütfen efendim... Sabah gideceğim,” diyebildi Aida, başını kaldırmadan.

Jose tutup çekti onu, kadın kolundan tutan eli gördü ve parmaksız adamı tanıdı, diremedi.

Kaptan, onlar gelmeden önce herkesi sıkı sıkı tembihledi. Kadına kimse ilişmeyecek, hatta konuşmayacaktı. Ona zarar vereni öldürecekti. Kadın gemide olduğu için uğrayacakları liman sayısını iki artıracaklardı ve her limanda ücretlerinden avans verecekti. Odessa’ya varıp malı teslim ettiklerinde yarım ikramiye dağıtacaktı.

Jose kadını kaptanın karşısına çıkardı. Kaptan kadının etrafında dolaşmış, çenesinden tutup kafasını kaldırdı. O an hayatında görebileceği en kara gözlere bakıyordu. Kadın kambur ve aksaktı ama gözleri, kaşları aşırı güzeldi. Kaptan peçeyi indirmede, yüzünün tamamını görmek istemiyordu. Jose’ye döndü:

“Mutfakta yatsın, kapısına da sadece içeriden açılan bir kilit takın,” dedi.

Sonra kadına döndü:

“İlk liman on üç gün sonra. Sen on beş gün gibi düşünerek hemen bir erzak listesi hazırla. Okuma yazman var mı?”

Kadın kafasını eğip kaldırarak onayladı.

“Güzel... İlk öğün yarındır. Çıkın şimdi.”

Sabah hava düzelmiş, bulutlar dağılmıştı, rüzgâr da yelkenleri şişirecek kadar iyiydi. Kaptan hiç vakit kaybetmek istemedi. Jose ve Aida tedarik alışverişinden dönünce kaptan hemen yelkenleri fora etti. Gemi portakal doluydu, Odessa Limanı'na bırakacaklardı hepsini. Önce Messina Limanı'na uğrayacaklardı, oradan Pire Limanı'na, sonra da İstanbul'a.

Aida İstanbul'da inecekti gemiden, zaten gemiye de bu sebeple binmeye çalışmıştı. Çünkü kalırsa ya öldürülecek ya da idam edilecekti. O bir cadıydı; kaçmış, saklanmış ama sonunda onu tanıyan birisi tarafından ihbar edilmişti. Yıl 1672, cadı avı hâlâ devam ediyordu.

Sevilla'ya yakın bir köyde annesiyle yaşıyorlardı. Babası Fransa'yla yapılan savaşa katılmış, geri dönünce de kendisini içkiye vermişti. Sonunda bir gün kayboldu. Annesi küçük zeytinliklerini satmak zorunda kalmış, parası tükenince şehirde fahişelik yapmıştı.

Fahişe arkadaşlarının da falına bakardı; öyle meşhur olmuştu ki aristokratlar çağırırdı fal baktırmak için. Derken biri ihbar etti. Engizisyon'da mahkûm edilip hapse atıldı, sonra II. Carlos'un emriyle toplu idam edilenlerin içinde o da vardı. Fahişelerden biri Aida'yı kaçırdı, Almeria'da bir pub'a bıraktı. Hem çalışıyordu hem de orada kalıyordu. Pub'ın yaşlı sahibi ona yardımcı olmuş, üst kattaki odayı ona vermişti. Yıllarca çalıştı orada. Gündüz temizlik yapıyor, akşam da mutfaka yardım ediyordu; hızlı ve çalışkandı. Bir gün müşterilerden biri

onu kamburundan tanıdı. Bu daha önce de çok olmuştu ama bir şikâyet olmamıştı. Bu sefer tanıyan bir Engizisyon komiseriydi. Aida'nın kaçması gerekiyordu. Onu Sevilla'dan kaçırın kadın İstanbul'a gitmesini söyleyip ona bir mektup vermişti. Mektubu üzerindeki adreste yazılan yere verecekti; onların kendisiyle ilgilenceklerini söylemişti.

İlk gün herkesin açılığını beğenmesini istiyordu. Acılı tavuk, pilav ve patates hazırlamıştı. Yemekleri çok beğenildi, kaptan da verdiği karardan mutlu olmuştu. Her gün yemekleri hazırlayacak, bulaşıkları yıkayacak, mutfakı temizleyecek ve ertesi günün yemeğine hazırlık yapacaktı. Çok zor ve yorucu olduğunu biliyordu ama hayatta kalmasının da bir bedeli vardı.

Almeria Limanı'ndan ayrılmış 10 gün olmuş, herkes birbirine alışmıştı.

Aida akşamları yatağına kendisini zor atıyor, bir saat kitap okuyordu. Kitapları kaptandan almıştı. Erkekler ise kumar oynayarak geçiriyorlardı gecelerini, kaptansa hiç odasından çıkmıyordu. Son Arap kahvesini odasında portakal likörüyle içiyor, bazen haritaları ölçüp biçiyor, bazen eski denizcilerin anılarını okuyordu.

Kaptan doğuştan Almerialı'ydı, babası eski bir kaptandı ve hayatını denizde kaybetmişti. Annesi ne kadar karşı gelse de büyük oğlunu denizlerden caydıramamıştı.

“Rico, güzel yavrum, sonun baban gibi olsun istemiyorum. Şu bahçelerle ilgilenip bıraksan denizleri,” demişti hep, hâlâ da der bıkmadan.

Ancak nafile, Ricardo denizden uzak kaldığı zamanlar kendini eksik, hatta kolsuz bacaksız hissederdi. Bu tutku değildi; bu onun için başka hayat bilmemek, başka hayatın içinde olamamaktı. Burası onun bildiği, ezberlediği, tam olduğu yeri.

Bahçeye çapa vurmak da neydi, insan nasıl öyle bir hayatı tercih ederdi ki! Denizlerde ilah olmak vardı; adıyla anılmak, saygı görmek vardı. Fırtınalarla savaşmak, dalgalara kafa tutmak, her seferinde sakin sulara kadar dik ve uyanık kalmaktı yaşamın hakkını vermek. Korkaklar, yaşamayı bilmeyenler çiftçilik yapsın; o işleri kadınlar bile yapardı.

Yıldızlara bakarken piposunun ateşini karıştırdı. Belli ki gece deniz sakin olacaktı. Son yudumunu aldı likörden, çizmelerini çıkarmadan uzandı yatağa.

Gece, ayın parlak ışığıyla aydınlanıyordu. Işık denizin üzerinde kırışıyordu, yelkenleri yalayıp karanlığa karışıyordu. Hafif esen rüzgârı arkasına alan Angelik, yolunu bilir gibi kararlı ilerliyordu ayın ışığına doğru.

Sakin ve huzurluydu her şey, ta ki kaptanın kapısı sertçe vurulana kadar.

“Kaptan! Uyanın kaptan! Lütfen uyanın!”

Bir kadın sesiydi bu. Kaptan endişeyle kalktı; biri kadına bir şey mi yapmaya kalkmıştı acaba? Kapıyı açtığı an Aida içeri daldı ve kapıyı kapattı.

“Ne oluyor senyorita?”

“Hemen dümeni kırmalısınız, lütfen!”

“Delirdin mi sen?”

“Önümüzde korsanlar var, kaptan!”

O sırada gürültüye uyanan Jose de gelmişti. Kaptan ona döndü:

“Biri çıkıp baksın, etrafta gemi var mı?” dedi.

Jose ok gibi fırladı.

“Biliyorum, oradalar,” dedi Aida. Telaştan yerinde duramıyordu. Ellerini kollarını açıp kapatıyor, bazen kafasını ellerinin arasına alıp durmadan aynı şeyi tekrarlıyordu:

“Oradalar!”

“Nereden biliyorsun? Gördün mü?”

Jose geldi az sonra. Hiç gemi yoktu çevrede.

“Gördüm diyorum size, yemin ederim!”

“Direkteki adam görmedi, sen nerede gördün be kadın?”

“Şey... Ben... Rüyamda gördüm.”

“Aman be kadın, git işine,” dedi kaptan.

Jose de kolundan tuttu, sürüklercesine dışarı çıkarıyordu. Aida hâlâ bağıırıyordu:

“Kaptan benim rüyalarım hep çıkar! Hemen gemiyi sağa götürün! Girmeyin o boğaza, kaptaaann!”

Kadını gönderen kaptan, odasının önündeki verandadan uzaklara bakıyordu. Aklına bir şey gelmiş gibi hemen içeri girdi; nerede olduklarına baktı, ölçtü biçti. Messina Boğazı’na az kalmıştı. Düşündü; kadın “Girmeyin o boğaza,” demişti. Orada boğaz olduğunu ve oradan geçeceklerini nereden biliyor olabilirdi?

Çıktı, Jose’ye seslendi. Geldi hemen.

“Bay Jose, 35 derece sancak! Baş halat fora!”

“Kaptan?”

“Dediğimi yapın hemen. Bütün ışıklar da söndürülsün, herkes sessiz olacak!”

Jose aşağı inip herkesi uyandırmaya başladı: “Uyanın çabuk! Kalkın sefiller!” Kaptanın emirlerini birkaç kez tekrarladı, sonra o da herkes gibi sustu.

Aida penceresinden güverteye bakıyordu. İki elini göğsünde birleştirip şükretti.

Gemi sert dönüşü tamamlarken kaptan ve tayfa ileride bir ışık gördüler; bu korsan gemisi olmalıydı. Gemiye en yakın haldeyken bağırarak sarhoş denizcilerin sesleri duyuluyordu. “Kadın haklıymış,” diye düşündü kaptan.

Jose’ye tam yol ileri komutunu verip odasına girdi ve piposunun tütününü tazeledi. Hep korsanların Tunus açıklarında ya da Girit çevresinde saklandığı ve Messina’nın güvenli olduğu söylenirdi. Eğer bu söylenenler bu gece gerçek olsaydı, hayatı boyunca aptal ve kambur bir kadına inandığı için kendisini affetmezdi. Ancak şimdi ona inanmış olmakla kendisini takdir ediyordu.

Bu durum yolu uzatmıştı ama hem canlarını hem gemilerini hem de götürdükleri malları kurtarmışlardı ve şimdi piposunu keyifle içiyordu. Gün ışımaya başlamıştı.

Kahvaltıda toplanan herkes gece atlattıkları tehlikeyi konuşuyordu. Bu kurtuluşun kahramanının Aida olduğunu Jose’dan öğrenmişlerdi ve her içeri giren Aida’ya teşekkür ediyordu. O da mahcup bir şekilde başını eğerek karşılık veriyordu.

Kaptanın kahvaltısını bir miço götürürdü ama kahvesini Aida hazırlayıp verirdi. Kaptan kendi kahve çekirdeklerini ona vermiş, nasıl içtiğini de öğretmişti.

Kapıdan elinde kahve ve likör ile girince kaptan ayağa kalktı.

“Sana inanmakla doğru bir karar vermişim,” dedi.

“Bana inandığınız için teşekkür ederim, kaptan.”

“Anlamadığım şey var, sen bir boğazdan geçeceğimizi nereden biliyordun?”

“Bilmiyordum kaptan... Gördüm,” dedi ve hızlıca çıktı.

Çanakkale Boğazı’ndan geçtiler, artık İstanbul’a çok az kalmıştı. Kaptan sabah limana yanaşıp akşama kadar tayfaya izin vermeyi planlıyordu.

Aida İstanbul’da kalacağını kaptana söyleyememişti. Şiddetle karşı çıkacağını, hatta onu odaya kapatacağını düşünüyordu. Söylemeden kaçmak da nankörlük olacaktı, kararını son ana kadar erteledi.

İstanbul’da hem ticari hem askerî gemilerin kullandıkları limanlar Haliç bölgesindeydi. Askerî gemiler Kasımpaşa deresinin aktığı koydaki tersanelerde yapılıyor, ticari gemilerse Kadırga tersanelerinde imal ediliyordu.

Haliç Körfezi’nin korunaklı bir yer sağlaması sebebiyle, tüm gemi hareketliliği bu noktada oluyor, bu sebeple çoğu zaman gemiler Haliç’e giremeyip Galata açıklarında daha küçük kayıklara yükünü veriyor ya da onlardan yükünü alıyordu. Bunun ortaya çıkardığı sonuç, kıyı boyunca aşırı kalabalık deniz taşıtlarıydı. Bazen kayıklar kıyıya dik, dört-beş sıra oluşturuyor, birbirlerine halatlarla tutunuyorlardı.

Bunların dışında gemi yapımında kullanılan malzemeler de burada indiriliyordu. Özellikle Kocaeli’nden getirilen keresteler usta marangozlar tarafından kontrol edilip sonra “mahzen-i çub” denilen depolarda kurutulmaya gönderiliyordu.

Osmanlı Donanma üssü Kadırga Limanı’nda olsa da Fatih’teki eski Ceneviz tersaneleri iyileştirilerek kullanıma açılmıştı. Haliç, en gelişmiş tersanelere ve gemi donanım imalatlarına sahip büyük bir ticaret merkeziydi. Divanhane, mahzenler, atölyeler, depolar ve yahılar dizilmişti yan yana; yangın ve hırsızlık için neredeyse her adımda bekçi vardı.

Angelik, Galata açıklarında demirledi. Karaya çıkacak ilk kayıкта Aida da vardı.

Kıyıya çıktıklarında kayıktaki herkes bir yerlere dağıldı. Aida, Galata Kulesi'ni görünce merakla o tarafa yöneldi. Çıkarken yokuşu, bir sarraf gördü ve içeri girdi.

Altın ve gümüş takılar vardı. İçeri girip konuşmak istedi, adamın söylediklerini anlamadı. Cebinden bir altın kolye çıkardı ve para işareti yaptı. Adam, kolyeyi verip para almak istediğini anladı, nereli olduğunu sordu.

Birkaç hareketten ve denemeden sonra İspanyol olduğunu öğrenince, Yahudi olup olmadığını anlamak için birkaç İbranice söz söyledi. Aida Yahudi olduğunu kanıtlayıp koynundan çıkardığı zarfı gösterdi.

Adam zarfı görünce bir Aida'ya, bir zarfa baktı. Adam da Yahudi'ydi. "Bekle," dedi Aida'ya; iki üç dükkân ileri gidip genç bir çocuk getirdi. Çocuk İspanyol'du.

"Merhaba sinyorita, ben Felipe," dedi. "Ben İspanyol'um ama burada doğdum. İzhak amca da Yahudi'dir ama Prusyalı'dır."

"Ah Felipe, çok memnun oldum. Nihayet dilimi konuşan birisini buldum. Lütfen bana yardım et, ben bu adrese gideceğim; fazla zamanım yok."

Felipe adrese baktı şaşkınlıkla, sonra Aida'ya baktı.

"Sen Yahudi misin?" diye sordu.

"Evet," diye cevapladı Aida.

"Ama burası Mevlevihane."

"Ne demek bu?"

"Müslümanlar için bir yer burası. Senin orada ne işin olur ki?"

Mevlana'dan (Rumi) sonra onun öğretilerini yaşatmak ve yaymak isteyenler Mevlevi tarikatını oluşturmuşlar ve kendilerine katılmak isteyenler için de Mevlevihaneler kurmuşlardı. Konya'daki Mevlâna Dergâhı'ndan sonra İstanbul'da Kulekapısı, sonraki adıyla Galata Mevlevihanesi'ni açmışlardı.

Mevlevilik tarikatında eğitim, ibadet ve barınma bölümleri iç içe geçmiş ve bir bütün oluşturmuştur. Mevlevilikte derviş olmak isteyenler dergâha gelirler, eğitim ve 1001 gün çilesini tamamlarlardı. Ayrıca dinî ibadet, eğitim ve zikirler yapılır, zanaat eğitimleri de verilirdi. Hat, tezhip, cilt, ebru, oymacılık, kakmacılık bu Musiki dersleri de verilirdi; isteyenler ney, kudüm, rebap öğrenirdi.

Mevlevihanelerde derviş olarak kalmak isteyen kişi ancak belirli aşamalardan sonra müstakil bir hücrede yaşama iznine kavuşurdu. Mevlevihanelerde haremlik selamlık uygulaması olur; hanımlar başka yerde, erkekler başka yerde eğitim, ibadet hatta yemek işlerini hallederlerdi.

Mevlevihaneler içlerindeki işlevlerin çokluğu sebebiyle geniş bir araziye kurulmalıydı. İçinde Hamuşan "Susanlar Yurdu" adı verilen mezarlık da bulunurdu. Burada şeyhleri yatardı; şimdiki şeyh ise Gavsi Ahmet Dede'ydı.

Mevlevihane, 1491 yılında Beylerbeyi İskender Paşa tarafından kendi arazisi üzerine yine Paşa tarafından yaptırılmıştı. 1492 yılında İspanya'dan çıkartılan Yahudileri Osmanlı kabul ettiğinde bunların içinde zanaatkârlar, ustalar, diplomatlar ve hekimler vardı. İskender Paşa Mevlevihane yapılırken gelen bu iş ehli insanlardan yararlanmıştı.

Bunlardan bazıları yapı ustasıydı. Mevlevihane yapılırken yıllarca burada çalıştılar ve buraya yakın, Galata Kulesi çevresine yerleştiler. Bir kısmı da Balat-Fener civarında kendi mahallelerini kurdular.

İnşaatta çalışanların bazıları Mevlevi öğretisinden etkilenerek Müslümanlığa geçtiler. Bu geçener Mevlevihane’de itibarlı kişiler oldu ve önemli görevlere getirildiler.

Moşe’nin babası da bunlardandı. Moşe ismi büyükbabasının anısına verilmişti ve sadece hayattayken annesi kullanırdı; herkes onu Musa olarak bilirdi.

Çocukluğunun neredeyse tamamı Mevlevihane’de geçmiş, on beş yaşında “çile odası”na girmişti. Musa dergâhta her işi yapmış ama mutfakta çalışmaktan büyük keyif almış, bazı akşamlar eve gitmeyip matbahta sabahlamıştı. Sonunda onu aşçı yapmışlardı.

Zamanla baş aşçı anlamına gelen Üstüdan-ı Matbah-ı Has olmuştu. Hem selam hem harem mutfağından o sorumluydu.

Genç bir nevniyaz (eğitime yeni başlamış gönüllü) bir isim bağırarak içeride dolanıyordu. Dikkat kesildiğinde ismini duydu Musa. Kepçeyi kazanın içine bırakıp delikanlıya seslendi:

“Delikanlı, gel buraya,” dedi. “Sen ne diye bağırıyordun?”

“Moşe diye bağırıyordum efendimiz,” dedi başını kaldırmadan.

“Kim soruyor?”

“Bir kadın efendimiz... Ecnebi sanırım.”

“Tamam, ben ilgilenirim. Bağırma artık!” dedi Musa.

Dergâhta matbah denilen geniş bir yer vardır. Girerken büyük ocaklar ve kazanlar olsa da ancak önemli günlerde burada yemek yapılır, günlük mutfaklar ayrıdır. Musa sadece matbahta yemek yapar, bunun dışında mutfaklarla ilgilenir, yapılanları kontrol ederdi. Matbah, anlamı mutfak olsa da nevniyazlara semah öğretilen ve diğer zamanlar da eğitim verilen, yeni katılanların piştiği yerdı.

Koca göbeğini sallayarak harem kapısına geldi. Kadınlı göz göze gelince elini havada sallayarak kadına “gel” işareti yaptı. Harem mutfağının bir odasına girdiler.

Oturunca kadın elindeki zarfı uzattı. Musa zarfı aldı, açtı; içinden bir kâğıt ve ikinci bir zarf daha çıktı. Önce ilk kâğıdı okuyup Aida’ya baktı, iyice süzdü onu. Sonra ikinci zarfı açtı, gözleri şaşkınlıkla açıldı okurken.

Sonra o dev gibi adam hıçkırıqlarla ağlamaya başladı. Ardından kalktı, Aida’ya sıkıca sarıldı. Aida anlamadı ne olduğunu.

“Benim işim akşama biter, sen burada oyalan; eve gideriz,” dedi. “Senin eşyaların nerede?”

Aida kalamayacağını söyledi. Buraya gelmek için bir yük gemisinde aşçı olduğunu, şimdi bırakırsa gemidekilerin aç kalacağını, bunu yapamayacağını anlattı.

“Demek aşçısın,” dedi Musa. “Peki ne düşünüyorsun? Geri dönmeyezsin.”

“Gemi yükünü Odessa’da bırakacak, dönüşte kumaş almak için İstanbul’a girecek. O zaman ayrılmayı düşünüyorum. Yemek ve erzaklarını halledip öyle terk ederim gemiyi.”

“İyi düşünmüşsün. O zamana kadar babama seni gördüğümde ve mektuptan bahsetmeyeceğim. Doksan iki yaşında, dayanamaz. Biliyor musun senin büyükannen bir efsane; dedem hep anlatırdı. Ondan annene, annenden de sana geçmiş olmalı. Lütfen geri dönme ve bizimle kal Aida. Lütfen.”

Aida’ya yemek getirdi bolca; bu yemekleri beğenecek miydi bilmek istiyordu. Aida çok beğendi, hatta yaprak sarma tarifini aldı. Musa ona bir teneke de yaprak verdi, pirinç, kuş üzümü, tarçın da. Bunları aşağı kadar götürmesi için bir yetme de kattı yanına.

Çocuk Aida'nın verdiği bahşisi kabul etmedi, kaçarak uzaklaştı. Az sonra diğerleri de kayığın etrafında toplanmaya başladılar. Kaptan gelince hareket etti kayık.

Kaptan bunların ne olduğunu sorar gözlerle baktı.

“Bir Osmanlı yemeği öğrendim, onu yapacağım,” dedi.

Kayık ikinci turunu da tamamlayınca hareket ettiler. Akşam olmak üzereydi.

Osmanlı'nın karışık dönemleriydi, tahtta IV. Mehmed vardı.

IV. Mehmed altı yaşında tahta çıkarılmıştı; tüm devlet kararlarını annesi Hatice Turhan Sultan alıyordu. Büyükannesi Kösem Sultan ile annesi arasındaki rekabet, sarayda iki başlılığı ve komploları yaratmıştı. Yeniçeriler, ayarı bozuk altınlarla yapılan ödemeler hatta bazen hiç yapılmayan ödemelerden dolayı sık sık ayaklanmalar yaşıyordu. Buna rağmen Osmanlı'nın Avrupa'daki en geniş sınırlarına ulaşılmıştı. Mehmed'i tahttan indirip Şehzade Süleyman'ı tahta geçirme planları yapan Kösem Sultan'ın, 1651'de Turhan Sultan tarafından boğdurularak öldürtülmesiyle saraydaki iki başlılık da sona ermişti. Mehmed saray giderlerini yarı yarıya indirmiş, yüksek dereceli memurların harcamalarını da azaltmıştı. Islahat hareketi olarak ülkedeki kahvehaneleri kapatmış ve alkolü yasaklamıştı.

Angelik, Odesa limanına yanaşıp bütün yükünü boşalttığında Aida, bir ay gidecek kadar erzak almıştı gemiye. Erzakın çokluğu kaptanı şaşırtsa da ses etmedi. İstanbul'a geldiklerinde alacakları kumaşlar henüz limana varmamıştı. Kumaşlar, Çin'den, Hindistan'dan ve İran'dan İstanbul'a geliyor, buradan da tüccarlar aracılığıyla Avrupa ülkelerine dağıtılıyordu. Geminin bekleme durumu ortaya çıkınca

Sarayburnu'na çekildi. İsteyen geceyi İstanbul'da geçirebilirdi; iki gün yemek çıkmayacaktı.

Bu, Aida için mükemmel bir fırsattı. Az eşyası vardı; onları da alarak diğerleriyle birlikte karaya çıktı. Çıktıkları yer Galata'ya uzaktı; Sirkeci'ye yürüdü, oradan bir kayıkla Karaköy'e geçip Galata'ya ulaştı. Mevlevihane'nin harem kapısına gelince Musa'ya haber saldı. Musa hızla geldi; baktı ki Aida eşyasıyla gelmiş, gözleri parladı, sarıldı hemen.

Sarılmakta bir sakınca görmüyordu çünkü onlar akrabaydı. İçeri aldı Aida'yı; birkaç kadınla tanıştırdı. Tanıştırırken her ne söylüyorsa kadınlar ilgi gösteriyorlardı. Aida da elleri iki yanda, hafif dizlerini kırarak memnuniyetini gösteriyordu. Ufak tefek, çelimsiz bir kadınla tanıştırdı onu; kadının adı Türkan'dı, İspanyolca konuşabiliyordu. Onun ailesi de İspanya'dan kovulan Yahudilerdendi; ailede İspanyolca konuşulduğu için Yahudi göçmen çocukları İspanyolca biliyorlardı.

"Hoş geldin Aida," dedi kadın gülümseyerek. "Hakkında güzel şeyler duyduk, burada peçeni indirebilirsin."

Aida peçesini indirdi. Uzun zamandan sonra ilk kez bir kadın ortamındaydı; artık kendisini rahat hissetmesinde bir sakınca yoktu. Yüzünü açınca güzelliği ortaya döküldü; sırtındaki kambur bile o güzelliği solduramıyordu. Aida ince ve uzun bir kadındı; saçları, gözleri simsiyah, teni ise süt kadar beyazdı. Gözlerinin çevresi doğuştan sürmeli, dudakları ise pembeydi. Sol kulağının altında, boynuna inen serçe parmak boyutlarında bir kahverengi doğum lekesi vardı. Sırtındaki kamburu olmasa mükemmelden öte bir şeydi. Kadınların kendisine bakmasından utandı; Musa "Hadi herkes işine," diye seslendi.

"Türkan Hatun, Aida sana emanet. Dediğim gibi, aççıymış zaten; sen Osmanlı mutfağı göster, çabuk öğrenir," dedi Musa, sonra Aida'ya döndü.

"Akşam buradan eve geçeriz, hadi kolay gelsin," dedi ve çıktı.

Aida burada çalışacağını düşündü. Doğru bir karar mıydı bu? Evet, neden olmasın. Önemli olan yeni bir yerde bir işinin, kalacak yerinin ve en az birinin desteği olmalıydı ve o şu an bunların

Mutlu oldu; iyi bir başlangıçtı bu, bakalım daha neler olacaktı. Hep şansının kötü gittiğini düşünürdü; ne yapmaya çalışsa bir arıza, bir engel çıkar, neyi isterse o şey ondan uzaklaşırdı. Şansın hayattaki rolüne çok inanırdı ama annesi hiçbir zaman aynı fikirde değildi. Ona göre bir şey olmuyorsa, olmaması gerektiği içindir. Kader sana bir yol çizmiştir ama sana yolu nasıl gideceğinin planını vermemiştir. Kaderin yaptığı şey, yolundan çıkacağın zamanlar tekrar seni o yola sokmaktır. Annesi, “Engeller bu sebeple engel gibi görünür; hayatta her ne kolay oluyorsa oradan yürümeye devam etmelisin,” derdi. Bazı şeyleri bu nedenle fazla zorlamazdı. Gemiye binemeyeceğini düşünüp dönerken, ağladığını gören ihtiyar “Bu fırtınada nereye gidiyorsun kızım?” diye sormuştu. Onun parasız ve çaresiz olduğunu görünce gidip kırmızı brandalı kayıkta yatmasını söylemiş, “Sabah yeni bir gün olacak,” demişti; sonra da Jose’ye kırmızı brandalı kayığı göstermişti.

Bir şeyi isteyip onun için çabalamak iyidir elbette; bir şey için çabalamak onu ne kadar istediğini gösterir. Hayatı doğru okuyan kişi, çabanın nerede devam edeceğini, nerede sonlanması gerektiğini bilen kişidir. Bunu sana içindeki ses söyler. İnsanın içindeki ses nasıl duyulabilir ki; onun sesi çok cılızdır. Hiçbir ses duymadığında, hiçbir şey düşünmediğinde, hiç konuşmadığında, az yediğinde, derin uyuduğunda; bedenini ve zihnini arzulara kapattığında o sesi duyarsın. İşte bu tekke-de dervişler bunu yaparlar. Zihin, beden ve evren bir olduğunda sana akar olması gerekenler.

Aida annesinin her öğüdünü dikkatle dinler ve yapardı. Az yer, az konuşur, erken yatar; dedikoduların içine girmez, kimseye akıl vermez, hep bir şeyler öğrenmeye çalışırdı. Ön yargıları hiç yoktu;

herkesi olduğu gibi kabul eder, eleştirmek yerine uzaklaşmayı tercih ederdi. Küçüklüğünden beri, dışarıda oyun oynamak ya da köyün gençleriyle dereye yüzmeye gitmek yerine, evde annesinin bitkilerle yaptığı ilaçlara, merhemlere ilgi duyardı. Köyde sıkıntısı olan, Gala'ya gelirdi ve o herkese karşılık beklemeden yardım ederdi. "Tanrı bize bu yetenekleri insanlara yardım edelim diye verdi," derdi. Engizisyon-daki savunması da böyleydi. Yaptığı hiçbir şeyi inkâr etmedi. Yalan söylemek insanları aldatılabilir ama Tanrı'yı asla; bu nedenle hiç yalan söylemezdi. O öldüğünde köy halkı en faydalı kişiyi kaybetmiş oldu.

Türkan'ın gösterdiği üç çuval patatesi doğrayıp, içi su dolu kazana atacaktı; ardından iki çuval soğan vardı sırada. "Burası acemilerin piştiği yer; buradan başlanır," demişti gülümseyerek. Patatesler sorun değildi de soğanlar göz pınarlarını kurutmuştu adeta. Musa akşam olana kadar görünmedi bir daha; muhtemelen Aida'nın soğanları doğrarken ağladığını görmek istememişti.

Mutfakta asıl iş öğlene kadardı. Öğlen yemeği için evsiz yurtsuz, garip guraba yemeğe gelirdi. Yemeği hatunlar yapar, nevnirazlar dağıtırdı. Akşam yemeği tekkede kalanlar içindi ve daha az iş yoğunluğu olurdu; bu sebeple hazırlıklar yapılırdı. Soğan patates de bu hazırlıklardan; arta kalan zamanda temizlik ve nizam çalışmaları olurdu. Her mutfağın sorumlusu vardı ama Musa hepsinin sorumlusuydu. Çalışanlar, hatta tedarikçiler pek çekinirlerdi Musa'dan. Zeki ve dikkatli bir adamdı; gözünden hiçbir şey kaçmaz, sanki hatanın kokusunu alırdı. Malzemeyi kafadan hesaplardı: "Mercimek çorbası bu kazanda 340 porsiyon çıkar; her porsiyon 20 gram. Al sana yarın için 7 kilo mercimek." Öyle dağıtırdı malzemeyi; tüm yemek reçetelerini kendisi hazırlardı.

"Yürüyerek gideriz eve, yakın sayılır," demişti tekkeden çıktıklarında.

Ev, Şişhane’de, Bedrettin Camii’nin arkasında, üç katlı ahşap bir evdi. Bir de çatı arası vardı. Çatı arasını günler önce Aida için hazırlamışlardı; odanın girişine de bir kapı koydurmuşlardı, rahat etsin diye. Girişte babası ve oğulları kalıyordu; birinci katta salon ve mutfak, ikinci katta kızları ve kendilerinin yatak odaları ile banyo bulunuyordu. Bir kız ve bir oğulları vardı.

Babaları Caleb, Aida’dan habersizdi. Musa içeri girince babasının yanına götürdü Aida’yı. Aida, yaşlı adama yaklaşırken peçesini indirdi; başını tamamen açtı. Yaşlı adam baktı; tam görememiş olacak, oturduğu koltuğun yanındaki sehpadan gözlüğünü alıp taktı. Diğerleri kapıda, heyecanla nasıl karşılayacağını merak ederek bekliyorlardı.

“Eliza,” dedi yaşlı adam. “Sen misin Eliza?”

Aida eliyle ağzını kapattı, gözleri doldu. Anneannesinin adıydı Eliza. Adamın da gözleri doldu; Musa ve karısı da ağlamaya başladılar. Eliza, yaşlı adamın geride bıraktığı kardeşiydi. Onu bırakmış olmanın ızdırabı bir gün bile azalmamıştı. Şimdi karşısındaydı; “Öldüm mü acaba ben?” diye düşündü. Kollarını kocaman açtı; Aida gidip sarıldı, Musa da gelip sarıldı. Hepsi nasıl ağlıyordu; ölü evi gibiydi adeta. Yukarıdan kızları ve oğulları da gelmişti; ne olduğunu anlamadan bakıyorlardı. Annelerinin de ağladığını görünce “Ne oldu?” diye sordular.

“Aida geldi çocuklar, gidip sarılın,” dedi ağlayarak.

İspanya Engizisyon Kurulu, Yahudilerin ve Müslümanların bir ay içinde ülkeyi terk etmelerini, aksi hâlde yargılanacaklarını söyleyince 200 bin kadar Yahudi’nin büyük bir kısmı Portekiz’e geçmişti.

Ancak Papa’nın üzerlerindeki baskısına dayanamayan Portekiz Kralı, Engizisyon mahkeme kararlarını sertleştirip Yahudilerin ülkeyi terk etmesini istedi.

Böylece tüm Avrupa'daki Katolik ülkeler Engizisyon kararları ile yönetilir olmuştu.

O zamanlar Caleb'in dedesi, İspanya'yı terk etmemekte kararlı olduğunu söylemiş ama çocuklarından gidip kendilerini kurtarmalarını istemişti.

Parvarez ailesi kısmen Osmanlı'ya sığınmıştı. Caleb bir gemi ayarlamıştı gitmek için ama Eliza gemiye yetişememişti.

Caleb, hasta annesi ve babasıyla İstanbul'a gelmişti. Caleb sonradan gelenlerden öğrenmişti ki Eliza limana vardığında gemi yeni kalkmıştı ve o, arkalarından el sallamıştı.

Eliza da köyüne dönmüştü; köylü onu saklamış ve yaşlı bir adamla evlendirmişlerdi.

Aida, Eliza'nın gençliğinin kopyası gibiydi; boynundaki kahverengi leke hariç her şeyi aynıydı, onun da kamburu vardı.

Gala doğduktan kısa süre sonra Eliza'nın kocası ölmüş, bir küçük zeytinlik bırakmıştı onlara.

Gala da Eduardo ile evlendi. Aida onların çocuklarıydı. Eduardo çok içen ve çok konuşan bir adamdı, çok içtiği zamanlar karısının cadı ilaçlarından bahsederdi orada burada.

Gala bir gün o sarhoşken götürüp kuyuya attı kocasını, Aida olanları görmüştü.

Gala bunu yapmak zorunda kalmıştı; hem kendisi hem kızı için inanarak ve tereddüt etmeden öldürmüştü kocasını.

Caleb'in Aida'dan haberi vardı; hep istemişti çıkıp gelmelerini.

Çok haber göndermişti ama nafile.

Gala da annesi gibi toprağında ölmek isteyenlerdendi; ilaçlar, merhemler yapar, insanların fallarına bakardı.

Hakkında şikâyetler olunca Sevilla'ya gitmiş ve fahişelik yaparak bakmıştı kızına. Bildiği her şeyi de öğretmişti, tıpkı annesinin kendisine öğrettiği gibi.

Sonra yakalanıp hapse atıldı; bir gün oradan çıkacak, toprağını geri alacaktı ama bir toplu idamın kurbanı oldu.

II. Carlos, Engizisyon kararlarında pasif olduğu suçlaması ve mahkeme hakkında başlattığı araştırma sebebiyle başta Fransa olmak üzere tüm Avrupa'dan ve Papa'dan baskı görüyordu.

120 mahkûmun idamını onaylayarak kendini temize çıkarmak istemişti; bunların arasında Gala da vardı.

Caleb, Gala'nın ölümünü duyduğunda çok sarsıldı, kendisini suçladı. O gemiye binmeyip bir başka gemi ayarlasaydı Eliza gelecek ve hepsi yaşayacaktı.

Sonra tüm varlığıyla Aida'nın arkasında olmalıydı. Aida'yı kaçırان kadına para göndermişti ve Aida'yı İstanbul'a gitmeye ikna etmesi için yalvarmıştı gönderdiği mektupta.

Kadın parayı aldı ama dostu Gala'nın emanetine sahip çıkacağına söz vermişti; ta ki o komiser Aida'yı bulana kadar.

O zaman Caleb'in Aida'ya gönderdiği mektubu da içine koyarak bir mektup yazdı: "O sizin kuzeniniz, annesi öldü, artık size emanet," yazdı. Ancak diğer zarftaki Caleb'in mektubunu okuyan Musa, tüm hikâyeyi öğrenmişti. O mektuptan hâlâ Aida'nın haberi yoktu.

Caleb ailesine hep vasiyet ediyordu: "Eğer bana nasip olmazsa, sizden tek dileğimdir, Aida'ya sahip çıkın," derdi.

Caleb çok iyi bir marangoz ustasıydı. Sultan Ahmed Külliyesi'nin ve Yeni Cami'nin ahşap işlerini yapmıştı.

Birçok yerli usta yetiştirmiş, işleri onlara devretmişti.

Padişahın teşekkür niyetiyle verdiği arsaya bu evi ve yandaki evi de kendi yapmıştı. Yan evde kiracı olarak bir konsolos görevlisi oturuyordu.

Ayrıca hâlen Mevlevihane'nin de daimî ustası olarak görülmekteydi.

Musa'nın karısı Rena herkesi yemeğe davet etti; sohbet orada devam etsin deyip kalktılar.

Aida evin gençleriyle de tanıştı. Gevher on yedi, Dafne on dört yaşındaydı.

Gevher okulu bitirmişti, Dafne de sıbyan mektebini bitirip kuyumcu İzhak Efendi'nin yanında zanaat öğreniyordu.

Aida 19 yaşındaydı; bu zamana kadar akrabaları olduğunu bilmiyordu ve çok mutlu olmuştu.

Yemekler güzel, sohbetler derin ve hüzünlüydü.

İki gün dolmuştu. Angelik yeni yükünü almış, tayfayı bekliyordu.

Kıyıda toplananlar gemiye geçtiler ama Aida yoktu.

Kaptan, başına bir şey gelmiş olabilir diye telaş yaptı; iki adam gönderdi, "Akşama kadar arayın, çevreye sorun," dedi.

Akşam döndüler; tarife uyan birisini görenler olmuştu. Yanında uzun, şişman, göbekli bir adam varmış.

Kaptan bir gece daha kalacak, yarın tüm gün arayacaktı.

"Kaptaaaan!" diye bağırdı Jose alt güverteden.

Kaptan aşağı indiğinde Jose bulduğu mektubu uzattı; kaptan açtı hemen.

“Kaptan, sizden çok özür diliyorum. İspanya’ya dönemem; orada beni cadılıkla suçluyorlar. Benim için yaptıklarınıza müteşekkirim. İsteseydim vereceğinizi bilerek birkaç kitabınızı aldım yanıma.

Yolunuz açık, rüzgârınız bol olsun.

Not: Dönüşte Messina Boğazı’ndan gidin.”

“Kaptan, bir sürü yemek bırakmış, bir de yemek tarifleri,” dedi Jose. Kaptan elindeki mektuba bakıyordu hâlâ.

“Yolun açık olsun, sinyorita,” dedi kaptan ve yola çıkış emri verdi.

Angelik Marmara’ya doğru hafifçe süzüldü; rüzgâr iyiydi, hava kararmıştı.

Kaptan piposunu yaktı, verandasına oturdu; yıldızlar bir parlayıp bir sönüyordu.

İki hafta geçmiş, Aida hem Musa’nın ailesine hem de tekkedeki işine alışmış, herkes tarafından sevilir olmuştu.

Osmanlı yemeklerini öğrenmiş, artık kazan başına da geçer olmuştu. Musa onun çalışkanlığından fevkalade memnundu.

İşte ve evde az konuşur, kimse hakkında yorum yapmazdı. Aida işe alınırken Müslüman olacağı vadedinde bulunmuştu ama Musa henüz Aida ile bunu konuşmak için erken olduğuna inanıyordu.

Aida’nın dinî inançlarından şüphesi vardı; şabatlarda da sinagoga gitmezdi. Odasında okuduğu kitaplar dinle alakasız, sıradan şeylerdi.

Arkadaş edinmeye çalışmıyor, bazen evin çocukları ile konuşuyordu; o kadar.

Sürekli Caleb’den eski günleri dinliyordu; ailesinin soy ağacına ilgisi vardı.

Mesela ailesinin altı kuşak önce Kudüs'ten kaçarak Müslüman bir kervanla Endülüs'e geldiğini öğrenmişti.

Bunun detaylarını çok bilmek istedi ama Caleb'de de bilgi bu kadardı.

Ancak Endülüs'teki aile isimlerinin Kamondo olduğunu öğrenebilmişti.

O sıralar tekkede bir hüznün, bir sessizlik hâkimdi. Herkesin moralinin bozuk olmasının sebebi Postnişin Şeyh Hazretleri'nin hastalığıydı.

Saray hekimleri dâhil ülkenin en iyi hekimleri ilgilenmiş ama çözememişlerdi.

Musa'nın gözü hep Aida'nın üzerindeydi; Aida ise gözünü kaçırıyor, Musa ile yalnız kalmak istemiyordu.

Biliyordu ki “Şeyhimizi tedavi et,” diyecekti. Bu Aida için son derece tehlikeliydi.

Adamı iyileştiremezse suçlu olacak, iyileştirse yine suçlu olacaktı.

Şu an hayatından memnundu, hiç riske atmak istemiyordu.

Akşam eve giderken de konuşmadılar.

Evde yemeğe oturduklarında Caleb açtı konuyu:

“Aida kızım, biliyorsun ki şeyhimiz hasta, kimse bir çare bulamadı. Seni asla zorlamak istemem ama adam ölürse hiçbir şey yapmadığın için kendini suçlarsın. Bir bak, adama yazıktır; belki Allah seni şifa ol diye göndermiştir.”

Aida Musa'ya baktı; onun babasıyla konuştuğunu anlamıştı.

Musa kafasını kaldırmadı.

“Dedem,” dedi Aida (artık Caleb’e dede diyordu), “Ben hangi sıfatla bakacağım adama? Beni ne diye tanıtacaksınız? Hadi adam benden sonra öldü, ne olacak? Beni suçlayabilirler.”

“Artık herkes ölümünü bekliyor,” dedi Musa. “Senin suçlanacağı bir durum yok.”

“Korkuyorum... Onu kurtardığımı düşünün, bu sefer adım çıkacak.”

“Aida, sen kalbi güzel bir insansın; gözünün önünde birisinin ölümüne seyirci kalmazsın. Kalırsan hep kendini suçlarsın,” dedi Caleb.

Aida, müsaade isteyip kalktı yemekten; odasına çıktı.

Uzandı yatağına, gözlerini kapattı; kıpırtısız kaldı öylece.

Sabah tekkeye gittiklerinde harem kapısında durdu, önlüğünü başlığını giymeden bekledi. Musa ile göz göze geldiler. Kafasını yana yatırarak “hadi gidelim” işareti yaptı, Musa gülümsedi.

Şeyhin dairesine geldiklerinde kızı ve damadı Osman Dede oradaydı. Musa, Osman Dede’nin kulağına bir şeyler söyleyip geri geri kenara çekildi.

Osman Dede, Aida’ya elini şeyhe doğru uzatarak “buyur” işareti yaptı. Aida yanaştı, adamdan inleme sesi geliyor, nefes darlığı çekiyordu, rengi sararmıştı.

Aida Musa’ya bakınca Musa hemen yanına geldi.

“Söyler misin, göğsünü açsın bir de kollarını...”

Musa söyledi, şeyhin kızı denilenleri yaptı. Söylediği yerlerde morluklar vardı. Buralar açılırken yapılan hareketler adama büyük acı vermişti.

“Kramp giriyormuş vücuduna,” dedi Musa.